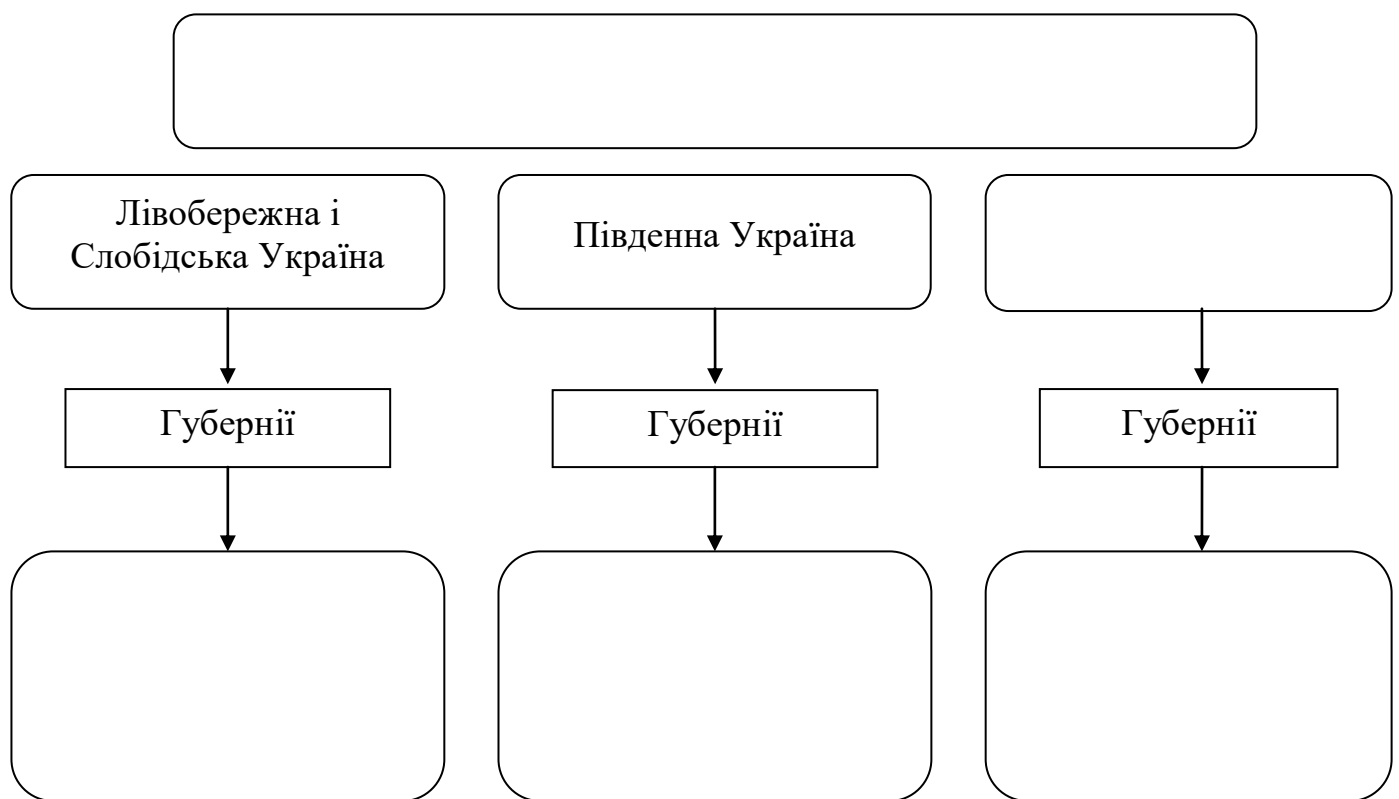

II ЕТАП ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІСТОРІЇ У 2025/2026 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

9 КЛАС

1. У 2026 році минає 180 років від часу заснування Кирило-Мефодіївського братства. На засідання історичного гуртка підготуйте повідомлення за алгоритмом: назва повідомлення, причини появи організації, програмні засади, діяльність і здобутки, історичне значення. *(Кількість балів – 20)*
2. У французькому суспільстві утвердилася думка, що революція XVIII століття започаткувала процес формування французької модерної нації. Наведіть приклади, які підтверджують чи спростовують це твердження. *(Кількість балів – 20)*
3. Складіть розгорнутий план до теми: «Гетьманщина за урядування Кирила Розумовського». *(Кількість балів – 20)*
4. Впишіть назву схеми та заповніть пропущене. Поясніть значення поняття *губернія*. *(Кількість балів – 8)*

5. Заповніть пропуски в тексті. *(Кількість балів – 6)*

«Разючі перетворення, що відбулися у світосприйнятті людей на рубежі XVI–XVII століття вплинули на розвиток культури. На зміну врівноваженому і гармонійному мистецтву _____ приходить новий художній

стиль _____, назва якого, ймовірноше за все, перекладається як вигадливий, дивний. Неперевершеним «королем живописців» вважається фламандець _____, який створив свій напрям у портретному живописі – парадний портрет – зображення знатної особи в ореолі слави і величі. У цьому ж стилі писав картини знаний іспанський митець _____. Голландські художники відмовилися від релігійних сюжетів. У пошуках нових тем вони звернулися до навколишньої дійсності, малюючи сценки із повсякденного життя, пейзажі, натюрморти. Найяскравішою постаттю голландської школи був _____. Однією з найвідоміших його картин є _____, на якій зображений капітан міської поліції міста Амстердама з підлеглими».

6. Вкажіть назви джерел, уривки з яких наведені нижче. Хто був їхнім автором? За яких історичних обставин вони з'явилися? (Кількість балів – 8)

А. «Конгрес має право: запроваджувати і стягувати податки, мита, данини й акцизні збори для того, щоб сплачувати борги і забезпечувати спільну оборону і добробут Сполучених Штатів...».

Б. «Ми старшина, кошовий отаман, і все Військо Запорозьке укладаємо договір з яснорельможним Гетьманом і постановляємо в акті обрання його, навічно зберігати у Війську Запорізькому такий закон, щоб у нашій батьківщині першість належала Генеральній старшині... При обранні Гетьмана за одностайною ухвалою встановлюються три Генеральні ради, які щороку будуть збиратися в гетьманській резиденції. Перша – на свято Різдва Христового, друга – на Великдень, третя – на Покрову Найблагодословеннішої Боговірної...».

7. Розкрийте зміст понять, які характеризували економічні явища та процеси: *індустріальна революція, протекціонізм, чумакування, мануфактура*. (Кількість балів – 8)

Індустріальна революція _____

Протекціонізм _____

Чумакування _____

Мануфактура _____

8. Вкажіть історичні постаті, зображені на ілюстраціях. Кожному дайте стислу характеристику (3–4 речення). Зазначте, що їх об'єднує. (Кількість балів – 10)

А.

Б.

В.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

завдань II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії у 2025/2026 н. р.

9 КЛАС

Питання 1. З нагоди 180-ої річниці від часу заснування Кирило-Мефодіївського братства напишіть повідомлення за алгоритмом: назва повідомлення, причини появи організації, програмні засади, діяльність і здобутки, історичне значення. *(Кількість балів – 20)*

Критерії оцінювання:

1 бал – вказати назву повідомлення.

2 бали – назвати очільників Кирило-Мефодіївського братства і пояснити його назву.

3 бали – визначити причини появи організації.

10 балів – проаналізувати діяльність, зокрема просвітницьку, культурницьку, інші форми роботи, пояснити здобутки.

4 бали – розкрити історичне значення діяльності Кирило-Мефодіївського братства.

Питання 2. У французькому суспільстві утвердилася думка, що революція XVIII століття започаткувала процес формування французької модерної нації. Наведіть приклади, які підтверджують, чи спростовують це твердження. *(Кількість балів – 20)*

Критерії оцінювання:

2 бали – за правильно вказані хронологічні межі революції.

2 бали – за визначення поняття модерної нації (нації).

4 бали – за названі причини революції.

1 бал – за підтвердження, чи спростування переконання.

11 балів – за аргументи на користь підтвердження, чи спростування твердження.

Питання 3. Складіть розгорнутий план до теми: «Гетьманщина за урядування Кирила Розумовського». *(Кількість балів – 20)*

Критерії оцінювання:

2 бали – за визначення поняття «Гетьманщина».

1 бал – за вказані хронологічні межі гетьманування Кирила Розумовського.

14 балів – за урядування Кирила Розумовського, з них:

7 балів – реформи;

2 бали – стосунки з імперською владою;

3 бали – причини і умови скасування гетьманства;

2 бали – результати діяльності Кирила Розумовського.

3 бали – за дотримання форми відповіді (розгорнутий план).

ПРИМІТКА: Учасники олімпіади можуть запропонувати іншу структуру відповіді, але з обов'язковим дотриманням логіки питання.

Питання 4. Впишіть назву схеми та заповніть пропущене. Поясніть значення поняття *губернія*. (Кількість балів – 8)

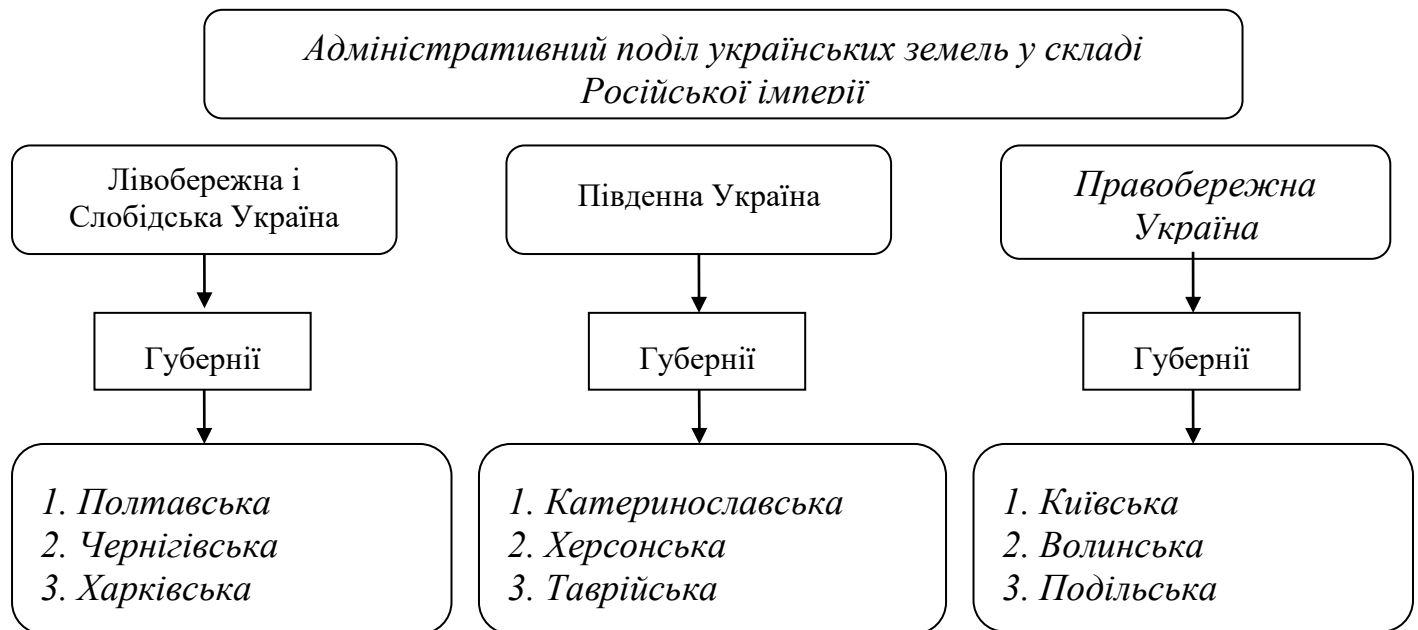
Критерії оцінювання:

1 бал – за назву схеми.

0,5 бала – за кожен правильно вказану губернію і регіон України.

2 бали – за визначення поняття губернія.

ВІДПОВІДЬ:

Губернія – це вища одиниця адміністративного поділу і державного місцевого управління в Російській імперії.

Питання 5. Заповніть пропуски в історичному тексті. (Кількість балів – 6)

Критерії оцінювання: 1 бал за кожен правильно заповнений в тексті пропуск.

ВІДПОВІДЬ:

«Разючі перетворення, що відбулися у світосприйнятті людей на рубежі XVI–XVII століття, вплинули на розвиток культури. На зміну врівноваженому і гармонійному мистецтву **Відродження** приходить новий художній стиль **бароко**, назва якого, ймовірно за все, перекладається як вигадливий, дивний. Неперевершеним «королем живописців» вважається фламандець **Пітер Пауль Рубенс**, який створив свій напрям у портретному живописі – парадний портрет – зображення знатної особи в ореолі слави і величі. У цьому ж стилі писав картини відомий іспанський митець **Дієго Веласкес**. Голландські художники відмовилися від релігійних сюжетів. У пошуках нових тем вони звернулися до навколишньої дійсності, малюючи сценки із повсякденного життя, пейзажі, натюрморти. Найяскравішою постаттю голландської школи був **Рембрант ван Рейн**. Однією з найвідоміших його картин є «**Нічна варта**», на якій зображений капітан міської поліції міста Амстердама з підлеглими».

Питання 6. Вкажіть джерела, уривки з яких наведені нижче. Хто був їхнім автором? За яких історичних обставин вони з'явилися? (Кількість балів – 8).

Критерії оцінювання:

4 бали – за правильно назване історичне джерело та його автора, **з них:**

1 бал – за джерело в кожному варіанті (тобто, максимум 2 бали);

1 бал – за автора джерела в кожному варіанті (тобто, максимум 2 бали).

4 бали – за вказані умови їхньої появи, **з них:**

2 бали – за кожне джерело.

ВІДПОВІДЬ:

А. Конституція США 1787 року, прийнята конгресом країни після завершення війни за незалежність північноамериканських колоній проти Великої Британії. Проект Конституції написав Бенджамін Франклін.

Б. «Пакти і конституції прав і вольностей Війська Запорозького». Документ був затверджений на козацькій раді в місті Бендери в квітні 1710 року. Автор джерела – Пилип Орлик.

Питання 7. Розкрийте зміст понять, які характеризували економічні явища: *індустріальна революція, протекціонізм, чумакування, мануфактура*. (Кількість балів – 8).

Критерії оцінювання: 2 бали – за кожне правильно визначене поняття.

ВІДПОВІДЬ:

Індустріальна революція – перехід від ручної праці до машинного виробництва.

Протекціонізм – економічна політика держави, яка спрямована на захист власного товаровиробника.

Чумакування – традиційне заняття українців у XVI – XIX століттях, пов'язане з перевезенням і торгівлею товарами (переважно сіллю) волами на далекі відстані.

Мануфактура – велике підприємство, в якому використовуються ручні знаряддя праці, і розподіл обов'язків між робітниками.

Питання 8. Вкажіть історичні постаті, зображені на ілюстраціях. Кожному дайте стислу характеристику (3–4 речення). Зазначте, що їх об'єднує. (Кількість балів – 10).

Критерії оцінювання:

3 бали – за правильно вказані історичні постаті, **з них:**

1 бал – за одну постать.

6 балів – за характеристику історичної особи, **з них:**

2 бали – за одну постать.

1 бал – за визначення, що об'єднує історичні постаті.

ВІДПОВІДЬ:

Постаті: А. Маркіян Шашкевич;
Б. Олександр Духнович;
В. Іван Могильницький.

Їх об'єднує: Ці історичні особи брали участь у національному русі західноукраїнських земель.

ПРИМІТКА: Учасники олімпіади можуть запропонувати інший варіант, але з обов'язковим дотриманням логіки питання.